

Z jutranjim vlakom se je odpeljala gospa z Anico in Stankom na Gorenjsko. Tudi bacek se je peljal z njimi, le v drugem vozu. —

Stanko je stal pri oknu železniškega voza. Veselja mu je žarelo lice in komaj je čakal, da bi vlak odrinil. —

Gost, teman dim se je valil iz žrela hlapona — — tenak oster žvižg je vzletel v zrak — — zamolkli udarci koles so se začuli — in velikanska vrsta voz se je premaknila.

Gladko je zdrčal vlak po ravnem tiru . . .

Stanko je kar tlesknil z ročicami. —

„Joj, kako beži vse pred nami, drevesa, travniki, hiše, cerkve — — glej, mamica, glej!“

Dolgo je zrl skozi okno, se čudil širemu svetu, ki je s tako naglico bežal mimo njega, in glasno govoril z mamico.

A kmalu se je utrudil, ni bil vajeen tako nagle vožnje. Sklonil se je nazaj na materino naročje in sladko zaspal.

Zbudil se je šele, ko so bili že na postaji. Mamica ga je nesla iz voza na kolodvor, kjer jih je že čakal oče.

Takoj je postal Stanko zopet zgovoren in odšel z mamico, očetom, Anico in backom v novi dom, ki je bil nekoliko manjši nego si ga je Stanko predstavljal — a vendar lep!

Premodre glave.

Po narodni smešnici spisal *Silvester K.*

XX.

Ker se je hotel Zabržanom stari zvonik podreti, sklenejo takoj zidati novega. Brž se dogovore ter začnejo spravljati pesek, apno, opeko in kamenje in ko se jim zdi kup dovolj velik, jamejo zidati. Pa kakor se lahko vara vsak človek, tako so se varali tudi Zabržani, zakaj zmanjkalo jim je opeke. Čeprav pa so začeli brž delati in žgati novo, vendar je minilo precej časa, preden so zopet mogli nadaljevati zidanje.

Ko prikoraca prvi zidar na vrh nedozidanega zvonika, zapazi tukaj najlepšo travo, ki je bila po dolgem odmoru zrastle in prevlekla vrh zvonika z lepo zeleno obleko. Zidar, ki bi bil rad takoj začel delo, se prime za glavo in v prvi iznenadenosti začne premišljati, kaj bi se dalo storiti. Vedel je sicer, če se hoče dalje zidati, mora odstraniti travo. A kako brez male zamude? Ker si ne ve pomagati, zleze zopet z zvonika in naznani občinskemu svetu nezgodo. Župan, ki se mu je zdela stvar jako važna, skliče može k

tajni seji in obljubi tistemu, ki bo zadel najboljši pripomoček, lepo nagrado iz nikdar prazne občinske blagajnice.

Pozno v noč je trajala seja, pa umni zborovalci so si še vedno zaman belili modre glavice. Zdihovanja je bilo kakor o vojnem času. Zunaj pred občinsko hišo je že začelo občinstvo nevoljno mrmrati. Kar prihiti vaški pastir ter prosi, naj ga pustite v dvorano, ker ve za dober nasvet.

V dvorano prišedši začne tako govoriti:

„Ne zamerite, slavní gospodje, da se predrzne vaški pastir vam modrim možem kaj svetovati. Toda slušajte, kaj povem. Ko sem danes pasel vaško živino, sem mislil tudi na naš zvonik. Hipoma mi pride na misel, da bi se dala tista trava, ki je zrasla na zvoniku, kaj lepo popasti — posebno, če bi do trave potegnili največjega vaškega vola. To je moj nasvet, in blagovolite ga presoditi!“

Vsi občinski svetovalci se strmé pogledajo in priznajo enoglasno, da je ta nasvet res najboljši. Takoj izbero največjega vola, poiščejo najmočnejšo vrv, jo privežejo volu okrog vratu in ga vlečejo kvišku. Vse je bilo modro urejeno in je šlo prav dobro od rok, samo obešencu je jelo primanjkovati sape; vrv ga je preveč drgnila. Na polpota je molil že jezik iz gobca. Toda Zabržani so si nekoliko narobe tolmačili vedenje vola in so z navdušenjem klicali:

„Le gor, le gor z njim! Glejte, kako se mu že ljubi lepe trave!“

Naposled so srečno privlekli vola na zvonik, pa neprostovoljnemu potniku ni bilo več mar lepe trave, zakaj — spotoma se je bil zadušil.

Trava je ostala na zvoniku, Zabržani pa so šli potrti domov. Kakor že večkrat je tudi sedaj prišel skozi Zabrd tujec, ki je za lepo plačilo izpulil in odstranil travo na zvoniku in rešil modre glavice iz duhomorne zadrege.

Zabržani so zdaj lahko nadaljevali zidanje, a zaradi bridke izkušnje izmodrovani so zdaj zidali tako naglo, da jim ni več mogla na zvoniku zrasti nadležna trava.

XXI.

Zabržani, ki so bili svetovnoznani kot dobri živinorejci, si nekoč namislijo, da bi bilo dobro iti na semenj v Zagreb. Določenega dne se zberejo pred občinsko hišo, zdevajo vso hrano, ki so jo mislili vzeti s seboj, v velik jerbas in korakajo z njim — nese ga enkrat eden, enkrat drugi — za nosom proti Zagrebu. Šli so lepo drug za drugim v takozvanem „gosjem redu“, ker so se bali katerega izgubiti na dolgem potovanju. Pripovedujejo, da so se še celo držali za suknjice.

Sredi lepega polja se jih loti glad. Zajavkal je namreč najprej samo eden, da mu glad vrta po želodcu, in takoj so tudi vsi drugi čutili telesno jedilno shrambo prazno. Ker pa je glad huda reč, je v prihodnjem trenutku že jerbas postavljen na tla, in kakor bi trenil, je tudi nekaj klobas in kruha na pogrtnjenem prtú. Kmalu sedi tudi cela kopa zabrških sejmarjev okrog preproste mize. Ker je bil prt precej majhen, a je bilo število mož veliko,

so sedeli na tleh seveda jako tesno in so držali noge naprej in navzkriž, semintja, kakor in kolikor jim je dopuščal prostor.

Da bi se na dolgem potu ne mudili predolgo, so začeli jesti, da so se jim šibile čeljusti. Ko so bili vsi nasičeni, se nenadoma oglasi vaški krčmar in pove osupnjenim soobedovalcem:

„Mili prijatelji, ali še niste opazili, kakšna nesreča se nam je pripetila? Vse naše noge so tukaj tako razmetane okolo prta, da nam jih ne bo več moči izbrati. Ako ne dobimo rešnika, smo obsojeni tukaj večno sedeti in žalostno poginiti.“

Z grozo na obrazih in v laseh pritrdijo Zabržani, da so takoj po prvih krčmarjevih besedah spoznali hudo nesrečo in vdani v nemilo usodo gledajo na vse strani, kjer bi se prikazal kakšen rešnik, ki bi zopet pomagal vsakemu na svoje noge.

Toda pomoči ni od nobene strani, in ubogi siromaki so že presedeli ves dan in vso noč. V najhujši zadregi jih proti ranemu jutru dobi Hrvat, ki je mimo gnal veliko čredo živine.

„Kaj pa delate tukaj?“ jih nagovori kupec.

„Oh, gospod — ali nas mar vi hočete rešiti iz grozne stiske? Glejte, poštenei tržani smo iz slavnega Zabrd, a ne moremo dalje, ker so se nam pri obedu popolnoma zamešale noge!“

Komaj sliši Hrvat znano ime Zabrd, že se začne glasno smejati in reče naposled:

„No, če vam razen pameti ne manjka ničesar drugega, vam pomagam prav lahko!“

To rekši, zgrabi svoj dolgi bič ter začne neusmiljeno pretepati uboge korenjake, ki si ne premišljajo več dolgo ter začno bežati, da so se jim še od daleč bliskali podplati.

Po končanem semnju so se Zabržani vrnili domov, kjer so morali vse debelo in drobno pripovedovati, čemur so se doma ostali seveda jako čudili — posebno ko so slišali o čudoviti in občutljivi rešitvi z volovskim bičem. Takoj drugega dne je dal župan na občinsko tablo nabiti in od hiše do hiše razglasiti sledeči ukaz:

„Slavno občinstvo! Dobro in koristno je hoditi na sejme v daljne kraje, kakor je vsakomur iz srca dovoljeno, kakor je tudi dovoljeno jemati živeža s seboj. Podpisani občinski urad pa prepoveduje na potovanju hrano uživati v večjih družbah, in sicer prepoveduje to v blagor in korist svojega občinstva. Vsak naj je zase po tri metre oddaljen od drugega; če pa tega ne dopušča prostor, naj pa ima vsak svoje ime napisano na obeh podplatih. To delo rad prevzame naš izkušeni občinski sluga, ako se mu plačata od črke po dva vinarja.“

Ta ukaz, ki ga še do danes niso razveljavili, je varoval zabrške sejmarje vseh nepravil.

